

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglaš: enostopna min vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLAV

Vseučiliški knjižnici
v Ljubljani.
Obvezni izvod,
poštne prosto.

Uredništvo:
— 11. Telefon 360.
Iva:
— Telefon 44.
ne vračajo.
priložiti znamke
govor.

Komunistični nemiri na Bolgarskem.

BOLGARSKA PROTI VRANGLOVCEM. — SPORAZUM MED ČIČERINOM IN STAMBOLJSKIM. — ZEMLJORADNIKI IN KOMUNISTI PROTI MEŠČANSKIM STRANKAM. — REVOLUCIJA NEVERJETNA.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Listi priobčujo iz Sofije senzacionalne vesti o razvoju zadnjih dogodkov v Bolgariji in o vzrokih, ki so privedli do teh dogodkov. Tako poročajo med drugim, da tvori pri vsem tem gibanju najbolj pereče vprašanje sporazum med Čičerinom in Stamboljskim, ki temelji v glavnem na tem, da se Wranglovci iztrgajo iz Bolgarije. Kot protuslugo bi Čičerin pristal na to, da bi komunisti podpirali vladu Stamboljskega. Sedaj se vrše razgovori ter je bilo doslej iz Bolgarije že iztiranih 100.000 Wranglovih vojakov. V Bolgariji je ostalo še 10.000 Wranglovcev in 35.000 dr. beguncev. General Wrangel je poslal predstojnikom bolgarskemu kralju, kakor tudi bolgarski vladi noto, v kateri veli, da bo Bolgarija drago plačala svoje sedanje postopanje napram ruskim beguncem. Kakor se poroča, so zemljoradniki našli skupne točke s komunisti v borbi proti bloku meščanskih strank. Po vestih, ki so dospele v Beograd snoti, nameravajo zemljoradniki in komunisti skupno započeti revolucijo proti Wranglovim vojakom. V Sofiji so komunisti izdali na prebivalstvo poziv, s katerim proglašajo republiko in pozivljajo, naj ostane prebivalstvo mirno ter naj se pokorava oblasti, ki jih postavijo komunisti. Vodja makedonstvujuših Aleksandrov je s svoje strani izdal proglas, da prispejejo zvestobo kralju Borisu. Zemljoradniška vlada se strinja z gibanjem komunistov ter je na podlagi sporazuma med Čičerinom in Stamboljskim izgnala omenjeno število Wranglovcev. General Ključkov je bil z mnogimi pristaši izgnan preko meje na Grško. V noči od 18. na 19. t. m. so opažali na naši meji kretanje bolgarskih komitašev. Pristojne vojaške oblasti so ukrenile vse potrebno, da se meja zaščiti.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Spričo vesti o revoluciji na Bolgarskem poroča današnja »Tribuna«, da je bolgarskemu poslanstvu v Beogradu znano le toliko, da se je imel snoti ob šestih vršiti komunistični shod v Sofiji, na katerem so hoteli protestirati proti pristatemu vojske ruskega generala Vrangla. Poslaništvo misli, da je pri tej priliki prišlo do spopada med bolgarskimi komunisti in Vranglovci, ki bivajo v Sofiji. O kakšni revoluciji ni prejelo poslaništvo doslej še nikakih vesti in tudi ne veruje, da bi se kaj takega pripetilo.

Povratek minissra Ninčiča iz Genove.

PRIHOD ZUNANJEGA MINISTRA DR. NINČIČA. — LLOYD GEORGEVO POSREDOVANJE. — BEOGRADSKA VLADA ZA ANGLEŠKI PREDLOG.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Naš zunanji minister dr. Ninčič je obvestil vlado, da pride v ponedeljek ali torek v družbi ministra dr. Krstija v Beograd, ker je mednarodna gospodarska konferenca v Genovi zaključena in se imajo pogajanja z Italijo po predlogu angleškega ministrskega predsednika Lloyd Georgea vršiti z jugoslovansko vlado, a nje z njeno delegacijo.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Današnja »Politika« javlja, da je ministrski svet zelo simpatično pozdravil predlog angleškega ministrskega predsednika Lloyd Georgea. Jugoslovanska vlada je pripravljena sprejeti ta predlog z gotovimi izjemami. Kakor se govori, naša vlada ne more pristati na predlog, da bi se kakršnakoli komisija vmešavala v zadevo reške države, ki je bila z rapalsko pogodbo priznana za neodvisno.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Vlada je

Nove težkoče ameriškega posojila.

POGOJI AMERIŠKE VLADE GLEDE POSOJILA.

Beograd, 20. maja. (Izv.) V finančnih krogih se je davi govorilo, da je ameriška vlada glede posojila, ki ga namerava skleniti naša vlada v Ameriki, sporočila nastopno: 1. da ne more dovoliti posojila, predno se v tem oziru med obema vlada ne sklene sporazum; 2. da se s tem posojilom ne sme kriti noben drugi dolg, ki je bil popreje najet v inozemstvu; 3. da se v prvi vrsti uredi vprašanje našega vojnega posojila, ki je bilo svojčas najeto v Ameriki.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Tekom današnjega dopoldneva vlada ni sprejela nikakih obvestil svojega poslanika iz Sofije. To najbolje dokazuje, da v Bolgariji ni vse v redu in je verjetno, da so komunisti prevzeli v svojo oblast ves poštini in brzojavni promet. Drugače se ne da tolmačiti, da ministrstvo za zunanje posle doslej ni dobilo nobenih poročil našega poslanika v Sofiji. To ministrstvo je dobilo le zakasnelo brzojavko, ki veli, da se bo med 4. in 8. t. m. vršil v Sofiji velik kongres komunistične stranke, na katerega so pozvani tudi komunisti sosednih držav.

SPOPADI MED KOMUNISTI IN OBO-ROŽENO SILO.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Iz Sofije je dospela vest, da je bil v petek popoldne ob 18. sklican velik komunistični shod, katerega se je udeležilo okoli 20 tisoč oseb. Hkrati so se vršila zborovanja komunistov po deželi, in sicer kot protest zoper Ruse, ki se nahajajo na Bolgarskem. Orožniki so hoteli shod razbiti, pri čemer je prišlo do spopadov. Ko so se raznesle iz Sofije vesti o spopadih med komunisti in orožniki, so komunistične organizacije po deželi razvile rdeče zastave z napisi »Živela sovjetska republika!«. Razen spopadov z orožniki so komunisti napadali tudi posamezne skupine Rusov. Nemiri še vedno trajajo. Vojaške patrole hodijo po mestu. Nastopilo je tudi vojaštvo s strojnimi in topovi, da vzdržuje po sofijskih ulicah red. Z nekaterih strani se trdi, da so ti dogodki vzporedni po Bolgariji sami, da bi se odtegnila plačilo prvega roka vojne odškodnine, ki ga ima plačati te dni. Kakor se glase zadnje vesti, je bolgarska vlada baje sama sklenila odgovoriti plačilo odškodnine za dva meseca.

MEDZAVEZNIŠKA KOMISIJA ZA RAZOROŽITEV VRANGLOVSKE VOJSKE.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Kakor poročajo »Novosti« iz Sofije, je poslala medzavezniška vojaška komisija bolgarski vladi noto, v kateri zahteva, naj bolgarska vlada razoroži Vranglove častnike in vojake. Nadalje zahteva od nje, naj ukrene vse potrebno, da se ruskim organizacijam odvzame vsak vojaški značaj in da se izpremehe v zgolj zasebna društva.

o stališču, ki ga namerava zavzeti napram predlogu angleškega ministrskega predsednika Lloyd Georgea in ki se nanaša na rešitev reškega in zadrškega vprašanja, takoj brzojavno obvestila ministrskega predsednika Pašiča, ki se nahaja v kopališču lidže pri Sarajevu. Verjetno je, da je Pašič povedal svoje mnenje o tem vprašanju ministrom dr. Kumanudiju in Staniću, ki se povrtna danes v Beograd.

INTERVENCIJA BIVŠEGA BANA LAGINJE RADI POGAJANJ Z ITALIJO.

Beograd, 20. maja. (Izv.) »Politika« poroča, da je bivši hrvatski ban dr. Matko Laginja včeraj posetil ministrstvo za zunanje stvari, da se informira o poteku pogajanj z Italijo glede rešitve jadranskega spora. Pri tej priliki je omenil, da morajo vse olajšave, ki jih dobí Zadar v obme-

Beograd, 20. maja. (Izv.) Po vestih, ki jih je prinesla današnja »Politika«, je ameriška vlada sporočila našemu ministru po posredovanju svojega poslanika v Beogradu gotove pogoje, ki se nanašajo na posojilo ameriških bank. O teh pogojih so danes živahno razpravljali v tukajšnjih oficijelnih krogih.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Demokratski poslanec dr. Grga Angelinović je predložil narodni skupščini zakonski predlog, ki se nanaša na izpremembo razdel Dalmacije na oblasti in okrožja.

ZGRADBA ŽELEZNISKIH KURILNIC.

Belgrad, 20. maja. (Izv.) Ministrstvo za promet je potom naše delegacije pri reparacijski komisiji sklenilo dogovor z neko nemško tvrdko glede zgradbe enajst železniskih kurilnic. Te kurilnice bi bile zvezane z delavnicami za male poprave. Razen tega bi nam Nemci dobavili večjo množino cevi za parno napeljavo in kakih 11.000 ton tračnic. Ponudba nemške tvrdke je zelo ugodna.

ZAGREB ZA GLADUJOČE V DALMACIJI.

Zagreb, 20. maja. (Izv.) Mestni aprovizacijski odsek je v svoji včerajšnji seji sklenil poslati gladujočemu prebivalstvu v Dalmaciji nemudoma vagon moke, da mu priskoči na pomoč v najhujši stiski. Obenem je pozval posestnike mlinov na Hrvatskem in Slavoniji, naj store isto.

ČETRTINSKE VOŽNJE ZA UDELEŽNIKE KRALJEVE POROKE.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta je bil predčan program državnih svečanosti povodom kraljeve svatbe v Beogradu. Program se ni odobren. Vlada je sklenila, da se vsem deputacijam, ki dospo pri tej priliki v Beograd, da se udeležijo svatbenih slovesnosti, dovoli četrtinska vožnja na železnicah in parnikih. Na seji so govorili tudi o vili kneza Windischgrätz, a se v tem vprašanju ni ničesar določnega sklenilo.

ŠTIRJE NOVI VLAKI ZA POROČNE SVEČANOSTI.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Ker bo o priliki kraljeve svatbe velikanski naval ljudi z vseh strani v Beograd, je ministrstvo za promet preko železniške direkcije uvedlo štiri nove vlake, ki voziyo od 31. t. m. iz Maribora preko Vinkovcev v Beograd. Iz Maribora bodo odhajali ob eni, prihajali ob osmih v Vinkovce in dospelali v Beograd ob 23.55. Iz Beograda bodo ti vlaki odhajali proti Mariboru ob 20. Prvikrat bo vlak odpeljal iz Beograda dne 1. junija.

AMERIŠKA KOLONIJA V JUGOSLAVIJI PRI POROČNI SLAVNOSTI.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Ameriška kolonija v Jugoslaviji se želi udeležiti slavnosti povodom poroke kralja Aleksandra. To svojo željo je potem ameriškega konzula v Beogradu sporočila odboru za pripravo slovesnosti. Zaprila je ta odbor, naj ji nakaže poseben prostor pri slovesnosti.

PAŠIĆ IN RADIĆ.

Belgrad, 20. maja. (Izv.) Radikalni poslanci dementirajo vest, da bi bil ministrski predsednik Pašić pozval vodjo hrvatskega bloka Radića na razgovor. Trdijo, da je želel Radić sam, da bi se razgovoril s Pašićem, kar pa je Pašić odklonil, češ naj pride v skupščino, kjer bi se z njim kot vodjo seljačke stranke pogajal.

RADIKALSKI KLUB O VOLILNEM ZAKONU.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Danes dopoldne je imel radikalni klub svojo sejo, na kateri je razpravljal o organizaciji stranke in o volilnem zakonu. Na seji so sklenili, da poslanci ne izdajo ničesar o naziranju, ki ga zastopa radikalni klub v prašanju volilnega zakona.

20 LETNA POGODBA MED MALO ANTANTO?

Pariz, 20. maja. (Izv.) Poročevalec lista »Petit Parisien« javlja iz Genove, da je Češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš pred svojim odhodom iz Genove razpravljaj z našim ministrom zunanjih poslov dr. Ninčičem o pogodbi med Češkoslovaško, Jugoslavijo in Rumunijo, ki bi bila veljavna dvajset let.

Borzna poročila.

Curich, 20. maja. (Izv.) Berlin 174, Newyork 524.50, London 23.35, Pariz 47.525, Milan 26.95, Praga 9.975, Budimpešta 0.65, Zagreb 1.85, Varšava 0.13, Dunaj 0.525, avstrijske krone 0.055.

Berlin, 20. maja. (Izv.) Dunaj 3.05, Budimpešta 36.45, Milan 155.05, Pariz 2752.55, London 1344.30, Newyork 303.125, Curich 5792.75.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Danes je notirala deviza Pariz 610, Newyork 68, Svica 1310, Milan 340-350, Praga 131.50, Berlin 22.45, Dunaj 0.70, Budimpešta 8.60, češkoslovaške krone 128.

Po genovski konferenci.

Genovska konferenca je veljala Italijo nad 50 milijonov frankov — in odhod inozemskih državnikov in ekspertov pomeni s te strani za Italijo lepo finančno razbremenitev. Razbremenitev pa, ki so jo v Genovi pričakovali narodi, to je ureditve gospodarstva in medsebojne pomoči, nam ta konferenca še ni prinesla. Seveda se v tem oziru ni spričo nešteti težkih vprašanj na gospodarskem polju tudi ni moglo upati na končno rešitev v eni sami sapi.

Nekaj nam je pa Genova vendarle koristila: narodi so prišli do jasne spoznanja, da se vojne strasti morajo poleči in da se mora delati z vsemi silami na to, da pride do splošne obnove mednarodnih vezi. — Rusija je stopila zopet v stike s svetom in ti stiki se ne bodo dali pretrgati več. Nadaljevanje genovske konference v Haagu, kjer se bodo k posvetovanjem zbrali samo gospodarski strokovnjaki raznih držav, je sicer na prvi utis v primeri z genovskim sestankom samim manj važno, toda čas deluje po svoje in čas utegne roditi blagodejno ublažitev raznih sedaj še zagriženih sporov. V tem smislu se je izražal na zadnjih sejah zlasti Lloyd George, ki je v Genovi hotel rešiti, kar se rešiti da in nadaljevanje zborovanja v Haagu je v največji meri njegova osebna zasluga.

Značilno je, da je v Genovi dobila protivojna politika tudi viden znak — prišlo je do razkola v antanti. Izdajatelj »Observerja«, Lloyd Georgeu jako blizu stoječ J. L. Garvin poroča popolnoma dobesedno, da je antanta v Genovi umrla — a ubil jo je francoski ministrski predsednik Poincaré, ki se je postavil na diktatorsko kapitalistično stališče, naj Rusija vrne nacionalizirano imetje starim lastnikom, in ki ob enem rožlja s sabljo ter zbira ob Reni okupacijske čete, ki naj vkorakajo v Nemčijo, če le-ta ne plača koncem maja zapadlih odškodninskih obrokov.

Nesoglasje med Londonom in Parizom se je pokazalo ta mesec tudi na zunaj v ostri formi. 13. t. m. je namreč obiskal angleški kraljevski par veliko vojaško pokopališče v severni Franciji, na katerem je pokopanih nad 10.000 britanskih vojakov, ki so padli v Franciji. Predsednik francoske republike Millerand je hotel iti kralja na francoskih tleh osebno pozdravit — toda ta mu je najuljudnejše odgovoril, da tega ne želi in sicer še posebno ne z ozirom na politične razmere, kajti sestanek s predsednikom francoske republike bi mu bil mogoč edino tedaj, če bi bil navzoč pri tem angleški ministrski predsednik Lloyd George. To je mnogo. Francosko javnost je odklonitev angleškega kralja nemilo zadela in ostrejši listi so naravnost stavili vprašanje, kako pa to, da je kralj obiskal belgijski dvor brez Lloyd Georgeja. Z opisano odklonitvijo je Lloyd George vrnil mlo za drago g. Poincaréju, ki kljub vsem vabilom ni maral osebno na genovsko konferenco, ampak je poslal tjakaj samo delegacijo druge vrste, ki ni imela niti obširnejšega pooblastila. To postopanje je pa smatral Lloyd George za osebno netaktnost, kajti ravno genovska konferenca je eno najvažnejših državnih dejanj Lloyd Georgejevih.

Z ozirom na to nesoglasje med Anglijo in Francijo je zelo verjetno, da bo Lloyd George vprašal za sodbo angleški narod, in da bodo zato v kratkem napisane volitve. Kakor vse kaže, se bo v tem slučaju Anglija po ogromni večini postavila za politiko sprave in takrat se bo Lloyd George lahko z drugačno močjo vrget proti evropskemu imperijalizmu — takrat bo prišlo tudi do temeljnega konca vojaške antante.

Cas deluje in deluje blažljivo.

Sijajen uspeh zagrebške »Mladosti« v Mariboru.

Maribor, 20. maja. (Izv.) Koncert, ki ga je zagrebško akademsko pevsko društvo »Mladost« priredilo v veliki Götzovi dvorani, je sijajno uspel. Številne druge prireditve zadnjega časa so sicer vplivale na obisk večera, tako da je bila dvorana le srednje polna. Krasno ubrani polni glasovi, ki so se pod spretnim vodstvom pevovodje vlivali v harmonično celoto, nadvse pričakovanje točno prednašanje in osvajajoča sigurnost, s katero je zbor mahoma pridobil vse navzoče, so od točke do točke stopnjevali navdušenje, ki je valovalo v dvorani. Po vsaki točki je občinstvo burno akklamiralo pevce in njihovega spretnega pevovodjo. — Po koncertu so bili člani pevskega društva »Mladost« gostje tukajšnje Glasbene Matice, nakar so se z večernim vlakom odpeljali v Celje, kjer je pripravljeno prenočišče. V nedeljo priredi »Mladost« koncert v Celju, jutri zvečer pa odpotujejo pevci v Ljubljano.

Japonske zahteve proti Rusiji.

Pariz, 20. maja. (Izv.) Ruski list »Izvestija« priobčuje zahteve, ki jih je Japonska stavila Rusiji. Glase se: Vladivostok naj postane prosta luka, zasebna lastnina naj se načeloma zopet prizna, ribiške pravice Japoncev naj se razširijo in Japoncem naj se dovoli pridobivati si v Rusiji zemlje. Dalje naj bo plovba po Amurju prosta. Trdnjave ob Tihem oceanu naj se porušijo.

—

OGRSKI HUMOR.

Budimpešta, 20. maja. (Izv.) Včeraj je bila tukaj ustanovljena nova irendistična organizacija pod imenom »Liga za Reko«, katere naloga je, vrniti Reko Madžarski. V predsedništvo imenovane lige so bili izvoljeni grof Ludovik Batthyany, kakor tudi vsi bivši reški guvernerji.

ZGRADBA BREŽIČNIH POSTAJ V JUGOSLAVIJI.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Družba Societé Générale je stavila naši vladi ponudbo, da zgradi brežične postaje v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Skoplju. Ta ponudba je danes dospela v Beograd. Družba ne zahteva niti koncesij niti povračila za stroške zgradb, temveč samo dovoljenje za instalacijo in obratovanje teh postaj, ki po 30 letih v zmislu dogovora preidejo v last naše države. Družba je pripravljena dati državi pet odstotkov čistega ali 20 odstot. kosmatega dobička. Razen tega bi država dobila 20 odstot. delnic, ki bi jih plačala družba. Verjetno je, da vlada sprejme to ponudbo.

OGRSKA SPOMENICA O NARODNIH MANJŠINAH.

Genova, 20. maja. (Izv.) V spomenici, poslani genovski konferenci in tičoč se vprašanja varstva narodnih manjšin, prosi madžarska delegacija med dr., naj konferenca pri zvezi narodov vpliva na to, da pošlje v dežele, katere je Madžarska odstopila, podkomisije, ki naj proučujejo položaj madžarskih narodnih manjšin na licu mesta in naj o tem poročajo zvezi narodov.

RAZGOVORI KUMANUDIJA IN STANIČA S PAŠIĆEM.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Iz Sarajeva je došlo poročilo, da so razgovori z ministrskim predsednikom Pašićem zaključeni in da se ministra dr. Kumanudi ter Stanić danes vrneta v Beograd.

Beograd, 20. maja. (Izv.) Znani črnogorski vojv. Plamenac nam svoje delovanje prenesti v Rusijo, ker mu je italijanska vlada odklonila nadaljnjo denarno pomoč. Hkrati se poroča, da se je glede tega vprašanja sporazumel s Čičerinom.

Odgovor.

V žlici vode bi radi utopili g. Peska. Glavni demokrati — če bi le mogli. Že več kot leto dni se vrši zoper njega silovita gonja, javno in na tihem.

Zadnjega pol leta se vrši zoper njega koncentrirana gonja na gospodarskem polju. Z umazano konkurenco hočejo škoditi Zvezni tiskarni in z blatenjem in podlim zaviljanjem skušajo diskreditirati dnevnik »Jugoslavijo«, katerih so lastnik je g. Pesek. Da, da Peska in »Jugoslavijo« je treba uničiti na vsak način in za vsako ceno, saj posvečuje namen sredstvom!

O republikanskem gibanju v Sloveniji smo poročali informativno stvarno. Ne da bi se zavzemali za to strujo, smo pokazali na vzroke in posledice tega gibanja. Zato je »Sl. Naroda« cel teden zival cele golide gnojnice na naš list in g. Peska. Predvčerajšnjem smo poročali, samo poročali, o Radičevem manifestu Slovincem. Istotako je poročalo o njem tudi »Jutro« in nam niti na misel ne prihaja, da bi dolžili »Jutro«, da je sklenilo pakt z Radičem. »Jutro« pa je v svoji »poštenosti« priobčilo večeraj članek, kjer strmečemu svetu razlaga, da je g. Pesek sklenil pakt z Radičem in da radi tega plava »Jugoslavija« tudi v dolgovi g. Peska, da je baže čisto na kantu in ga more rešiti le še Radič, »če pravočasno odpre možnjake«.

To so podle klevete, kakoršnih so zmogli edino le demokrati, ki jim je dobrodošlo vsako sredstvo v njihovem obupnem političnem boju. Res je, da sta v sredo 17. t. m. bila v kavarni »Union« v Ljubljani skupaj g. Pesek in dr. Novačan, res je pa tudi, da je istom ob istem času govoril z g. dr. Novačanom tudi g. Dolfe Ribnikar. Bil je navaden brezpomemben slučaj kavarniški pogovor. Če trdite, da je sklenil g. Pesek z dr. Novačanom pakt, lahko z isto pravico trdimo, da je sklenil g. Dolfe Ribnikar z dr. Novačanom pakt, kajti g. Ribnikar je govoril z njim in pri razstanku je dejal Novačan Ribnikarju: »Pa kmalo prid v našo stran!« in drugo jutro je »Jutro« priobčilo istotako informativno, kot mi Radičev manifest Slovincem. Ali najremo sedaj z loparjem nad g. Ribnikarja in nad »Jutro«, kakor je to storilo »Jutro« našemu listu in g. Pesku.

»Jugoslavija« je že opetovano izjavila, da ni glasilo nobene politične stranke, da je neodvisen informativni dnevnik. Poročala je o vseh strankah, med tem tudi o NSS, podpirala kar je bilo dobroga in za narod in državo koristnega, ter grajala, kar je bilo drži in narodu škodljivega. Taka bo ostala tudi v bodoče. Gospodje demokrati, dajte koristno za narod in državo, in »Jugoslavija« bo prva, ki Vas bo hvalila. Dokler pa delate tako politiko, ki reže v kri in meso našemu ljudstvu, našemu uradništvu, našemu trgovstvu in obrtništvu, delavstvu in kmetom, nas ne premoči niti Vaše grožnje, niti Vaše zahrbtnosti, pa tudi ne Vaši milijoni, da bi spremenili smer svojega lista. Res, da ni prijetna ta borba za nas, res, da se borimo s silnimi težkočami, kajti premoč na nasproti strani je ogromna, a vstrajali smo in bomo, ker trdno verujemo, da mora biti enkrat tudi te demokratske strahovlade konec. Vse ljudstvo je zoper nje, ves narod jih obsoja, a oni držijo vladno moč samo še z nasiljem in rokah, ker dobro vedo, da je nikdar več ne dobe, če jo enkrat izpuste. Ta strahovlada zna trajati še pol leta, mogoče še eno leto — do prihodnjih volitev, a tedaj bo obračun tem temeljitejši in sodba naroda tem hujša.

— Posnemanja vredno. Ker je občina Ribno pri Bledu z večino glasov odklonila prispevek za »Dom kraljice Marije«, so darovali v znak protesta: g. Janko Vrežec, nadučitelj v p. 400 kron, g. Ivan Justin, obč. svetnik 400 kron in g. Ivan Pangerc, obč. odbornik 200 kron. Ziveli zavedni darovalci občine Ribno. — Dalje so prispevali trdnja Medič-Rakovec in Zankl v Ljubljani 10.000 kron, g. Hainrihar iz Skofjeleke 10.000 kron, g. J. Gorec, trg. kole, avtomobilov itd. 8000 kron, občina Kamnik 4000 kron, občine Zelimlje 1000 K. »Društvo nameščencev bolniške blaginje« 400 kron.

Pred novimi občin. volitvami v Ljubljani.

Demokratski režim je izvršil novo nasilstvo v Sloveniji. Razpustili so ljubljanski občinski svet. Ta upravni akt so sicer zavili v plašč zakonitosti, češ, da je nov volilni red. Demokrati ne morejo preboleti poraza, ki so ga doživeli pri zadnjih občinskih volitvah, ko so izgubili iz rok svojo najsilnejšo trdnjavo — Ljubljano. Ker pa so kljub temu še precej močna stranka, so se poslužili sredstva, ki jim naj zagotavlja večino v ljubljanski občini. Spremenili so volilni red, ki jim naj kot relativno najmočnejši stranki zagotavlja večino v občini.

Demokrati so danes predstavniki režima nasilja, predstavniki gospodarske in politične reakcije. Demokrati nimajo nobenega zmisla za moderno občinsko gospodarstvo, oni nimajo pojma o socialnih nalogah, ki jih mora izpolnjevati občina. Oni so napram vsem modernim zahtevam časa skrajno zakrknjeni in sabotirajo vsako moderno socialno stremenje in če je to še tako skromno. Dolga leta so gospodarili demokrati na ljubljanskem magistratu, ali za ljudstvo se ni napravilo skoro ničesar. Oziralo se je samo na bogataše in na interese liberalne gospode, ki je zmiraj gledala in gleda še danes s preziranjem na ostale plebeje.

Gospoda bi rada nazaj na prestol. In brez dvoma je, da se ji bo to posrečilo, če bo ljubljanski proletarijat šel ločeno v boj. Danes se bori proletarijat in naj si pripada katerikoli struji za eksistenco v tej državi, bori se za najprimitivnejše pravice proti pobesneli klki nasilnežev.

Morda ni nikjer tako upravičen klic po enotni fronti proletarijata kakor pri nas. Delavec in uradnik, oba proletarja, tvorita večino ljubljanskega prebivalstva. Ali bodeta pokazala toliko politične zrelosti, da bodeta zmognata nastopiti v enotni fronti pri bodočih občinskih volitvah?

Bodoče občinske volitve se bodo vršile v znamenju dveh parol. Ali naj zavlada na ljubljanskem magistratu ljubljanska kapitalistična buržuazija, katere predstavitelj je demokratska stranka, ali pa naj pride občina v roke ljubljanskega proletarijata — delavcev in uradnikov. Danes izbirati samo med dvomij. Pravilna parola za ljubljanske občinske volitve je le ena, to je enotna fronta ljubljanskega proletarijata proti ljubljanski buržuaziji!

Enotna fronta proletarijata pomeni: združitev vseh delavcev in uradnikov in naj bodo potem te komunisti, socialni dem., nar. soc., krščanski soc., nestranci, anarhisti proti buržuaziji. To ne pomeni slogaštva, to pomeni samo enotna akcija ob priliki volitev. Ta enotna fronta mora zmagati, če nečemo, da se posreči nakana demokratov. Ta enotna fronta je potrebna za obrambo pravic ljubljanskega proletarijata.

To v premišljevanje vsem ljubljanskim proletarskim strankam!

Amnestija.

V vseh kulturnih državah in pri vseh naprednih in kulturnih ljudeh se spoštuje oni, ki živi za ideje, žrtvuje tem svojim idejam vso svojo eksistenco in se odreka radi svojih idej vsem udobnostim. Kdor je sposoben prinašati idejamo žrtve, to je človek, ki kaže, da ima visoko razvit etičen čut, ki stoji visoko nad materijalnostjo vsakdanjosti. Zato so našli ljudje idej vedno največje spoštovanje. In tudi najljubejši nasprotniki so vedno spoštovali ljudi idej, četudi te ideje nasprotujejo njihovim interesom, četudi ogrožajo njihovo oblast, četudi čisto stoji v nasprotju z obstoječimi zakoni.

Zato tudi vidimo, da uživajo politični »zločinci« na celem svetu gotove predprave, da se z njimi čisto drugače ravna, kakor pa z drugimi zločinci, da so ločeni od navadnih zločincev. Ta način ravnanja s političnimi »zločinci« kaže, da se je človeštvo osvobodilo srednjeveškega barbarstva, ko je zažigalo Jana Husa in v starem veku križalo Krista. To kaže, da je svet kul-

turno napredoval. Spoštovanje pred idejami, četudi so blodne! Da, celo takih političnih zločincev moderna družba ne sodi z istim merilom kakor navadne zločince, kot so politični atentati, ki tako ozko meje na navadni zločin. Kakor je politični atentat blodnja najhujše vrste, je vendar upoštevati, da je zmogel takega čina le oni, ki je pripravljen žrtvovati samega sebe v prepričanju, da bo s tem koristil skupnosti. Motivi čistih političnih atentatov izhajajo iz čistih socialno etičnih načel ljudi, kateri so čisti idealisti, ki pa žive v zmotni predstavi o družbenih zakonih. Saj je ravno zgodovina slovanskih narodov, zlasti pa Jugoslovancev prebogata političnih atentatov iz nacionalnih in socialnih motivov.

Razbesnelo je danes javno mnenje v Jugoslaviji. Zlostna zasluga današnjega režima je, da je iz javnega življenja eliminiral ideje in mesto njih postavil na oltar surove sile — Molohe, kateremu žrtvuje vse. Zavladal je skrajni barbarizem in materializem, ki pusti svobodno igro samo animaličnim instinktom. Ta režim ne trpi po leg sebe ničesar duševnega, čistega. Ideje so proklete! In vsi oni, ki žive idejam, so proskribirani, zaničevani. Kdor pa se je celo tako daleč spoznal, da je komunist in to javno priznava, za tega ni kruha, ne eksistence, zanj so ječe in morilna kazen. Kdor je komunist, ta je popolnoma brezpraven, njemu so zaprta vsa javna mesta.

Jugoslovanske ječe so polne »zločincev«, ki so živel za svoje ideje. Mesece in leta že leže ljudje po ječah. Eni so obsojeni radi političnih in vojaških deliktov, drugi radi politične propagande, zopet drugi pa še čakajo dolge mesece v preiskovalnem zaporu, da jih sodijo. Oficirji iz solunskega procesa, vojakidezerterji, Macedonci in tisoči proletarcev komunistov leže po ječah. In zopet drugi sede v inozemstvu v prognanstvu, leta in leta že čakajo, da bi se lahko vrnili. Obznana in zakon za zaščito države je pregal tisoče delavcev iz mest njihovega dela, ker so osumljeni komunizma. Konfinirani so v svojih domovinskih občinah. Tu čakajo še mesece brez dela, gladujejo, obupujejo in umirajo pod nadzorstvom in varstvom žandarmerije.

Drugod se ravna s političnimi zločinci kot z ljudmi, ki stoje visoko nad vsakdanjostjo. Pri nas pa so izpostavljeni že politični osumljeni najhujšim torturam in rafiniranemu uničevanju. Duševno strti in uničeni zapuščajo ječe. Kdor pa je osumljen, da je komunist, za tega pa ni pardona, z njim se ravna kakor s steklim psom.

In tako je prišlo, da veljamo danes v mednarodnem svetu kot največji barbari poleg Romunije in Ogrske. Smo dediči caristične Rusije. Povsodi drugod so bile že opetovane amnestije in to za politične zločince, v primeri s katerimi so zločini, ki so jih zagrešili naši ljudje navadne otročarije.

Sovjetska Rusija, ona razkričana teroristična rdeča Rusija je amnestirala vse kontrarevolucionarne zarotnike razen nekaj generalov, četudi so se borili s topovi in mitraljezi proti lastni domovini. In kot zagovornike otvorenih puntarjev je pripustila inozemske advokate, da jih zagovarjajo pred sovjetskimi sodišči.

In kako je pri nas. Imamo monarhijo. Ena izmed najzvišenejših pravic monarhije je pomilostenje. Ob priliki poroke se misli jugoslovanski kralj poslužiti te svoje pravice v najboljše in si meri.

Akt amnestije mora biti čist. Prost mora biti vsakih nizkih vsakdanjih dnevnih borb. On mora biti izraz spoštovanja pred ljudmi, ki trpe radi svojih idej, on mora predstavljati akt opuščanja v najpopolnejši meri.

Toda poročila govore o bojih med radikalci in demokrati radi amnestije, ki jo hočejo zavleči v blato vsakdanjih bojev in jo omejiti na najožji krog.

Ni ga danes naprednega in kulturnega človeka v državi, ki bi ne zahteval, da se izpuste iz zaporov vsi politični in vojaški zločinci, da se osvobodijo vsi oni, ki so v preiskovalnem zaporu radi kakega političnega in voja-

škega delikta. Pomilostite se naj vsi oni, ki so obsojeni na smrt, zlasti oni radi političnih deliktov. Uknejo se naj vse odredbe o izgonih in emigrantom se naj omogoči vrnitev v domovino.

Končamo z besedami, ki jih je ob tej priliki že napisal neki ljubljanski dnevnik:

»Pomirjenje duhov ne more nastopiti, dokler bodo polne ječe pričale, da so tam še žrtve političnih borb in neurejenih razmer.«

Za boljšo bodočnost naše kraljevine.

PRED SPREJETJEM USTAVE.

Pod zgorajim naslovom je priobčevala zagrebška »Slobodna Tribuna« izpod peresa bivšega voditelja demokratov in podbana na Hrvatskem g. Milana Rojca vrsto člankov, izmed katerih bomo najmarkantnejše ponatisnili v slovenščini, da pokažemo našim čitateljem, da se najboljši in najpoštenjši možje v naši državi popolnoma strinjajo z našim stališčem glede ureditve in razvoja naše države.

I. Vkljub vsem velikim težkočam, ki se lahko v precejšnji meri smatrajo za posledice vojne dobe niso mnogi naši inteligenti izgubili upanja ravno vsled tega, ker so mislili, da se bodo nepravilnosti v naši državni upravi mogle odpraviti, kakor hitro bo sprejeta ustava. Z ustavo se bo dalo ljudstvu naše države enotno ime, ki bo enako označevalo preko plemenskih imen. Tako bo tudi na zunaj izkazana enakopravnost in izbrisana bo vsaka razlika med plemeni pred državo in njenimi organi, uzakonjena bo enakopravnost in enakost. Z ustavo se bo odredilo izenačenje vseh uradnikov, njihovih kvalifikacij, njihovih prejemkov, njihovih pravic in dolžnosti, odredil se bo sprejem uradniške pragmatike, ki bo na eni strani zagotavljala uradnikom njihov položaj, na drugi strani pa očistila njihove vrste od nekvalificiranih in koruptnih članov. Ustava bo tudi utrdila obrambo proti častikraji, osebno varnost in pravne odnose, ustava bo zaščitila svobodo tiska in zborovanja.

Ustavno urejena, bo imela država dovolj moči in avtoritete, da razpusti ona prekoštevila ministrstva, ki so se ustanovila v prvi zmešnjavi pri začetni ureditvi države, katera pa v mnogih slučajih ovirajo delo samih ministrstev in brez koristi trošijo državna sredstva. Ustava bo tudi uredila ona ministrstva, ki bodo preostala po razpustitvi nepotrebnih.

Uredila jih bo moderno in potrebam odgovarjajoče. Ustava bo proklamirala in prinesla demokratizacijo v armadi. Ustava bo uredila osredotočenje vse zakonodaje in ustanovila »obširne upravne samouprave«. Z eno besedo: z ustavo postane država ustaljena in urejena, in kar bi bilo potrebno še naknadno popraviti, to se bo brez prenaplajenja ali drugih zaprek naredilo po načinu, katerega za tako postopanje predpisuje še sama ustava.

Med onimi, ki so tako gledali na razvoj razmer, sem bil tudi jaz, ker sem bil od nekdanj optimist in sem to še danes. No pa jaz nisem optimist, ki veruje na srečen dan ali na božjo pomoč, temveč sem optimist v tej smeri, da smatram, da se dajo premagati tudi največje težkoče in da se potrudim, najti jim vzroke in opozorim nato, kako bi se dale popraviti.

Zato ni moglo nič v meni uničiti vere v končno konsolidacijo države in družbe, temveč so me težkoče same prisilile, da proučim razmere, iz katerih so nastale in če bi se potem ne našli morda oni, ki jih morejo odpraviti.

II. Rezultati volitev za ustavotvorno skupščino so na Hrvatskem in v Slavoniji pokazali, kako težko da so že razvrzane naše razmere vsled onih nespretnih, nesrečnih in neurejenih upravnih nemogočosti, ki se v veliki meri dogajajo na vseh poljih državne

uprave. Do ustavotvornega dela je bilo še nekoliko mesecev časa, tekotn katerih bi se še moglo kreniti na nova pota in preiti v smer poštene uprave in vsaj pokazati in dokazati, da so vladajoče stranke in njihovi eksponenti ministri voljni in zmogni odpraviti napravljene pogoške in v bodoče zasledovati bolj-ša pota.

Nudila se je zato ugodna prilika. Ravno takrat se je pričelo ono za državo in družbo škodljivo in sramotno izsiljevanje in »plačkanje« po skoro vseh carinarnicah na Hrvatskem in v Slavoniji, po njihovem osebu in carinskih posrednikih. Javnost je klicala na pomoč proti temu novemu odiranju. Ko sem se točno informiral o teh pogubnih metodah, sem pričel akcijo z osebno intervencijo. Bil sem po vrsti pri dveh finančnih ministrih ter sem jim razložil, za kaj gre.

Ravno tako sem se trudil, da bi se vrnil produkcijski davek onim, ki so ga plačali, katerim pa bi ga ne bilo treba plačati.

Vsi so bili radevolje pripravljeni, zadovoljiti pritožbam, katere so tudi sami pripoznali za upravičene in v resnici so bili tudi storjeni nekateri koraki, ki naj bi uredili te razmere, toda — kakšne so razmere na carinarnicah še danes — to ve vsak, tudi oni, ki nima z njimi neposredno posla. Glede davka na produkcijo vina se je odredilo, da se vrne onim, ki so ga plačali, toda do danes še jim ni bil vrnjen.

O vsem tem, kakor tudi o drugih nerednostih v upravi sem govoril sam tudi s predsednikom demokratskega kluba, da tudi njega zainteresiram in da tudi on kaj ukrene za odzdravljenje teh razmer, katere sem že takrat smatral za glavni vzrok, da so se naše politične razmere tako razvijale. Ob priliki nekega takega razgovora mi je rekel, da bi jaz vse to napisal, ker bi potem lažje kaj ukrenil.

Ta razgovor me je vzpodbudil, in napisal sem študijo o razmerah na Hrvatskem, katero sem poslal njemu in tedanjemu finančnemu ministru 7. marca 1921.

Ker sem bil uverjen, da je v demokratskih državah na takih vprašanjih interesirana tudi javnost, in da je celo potrebna njena podpora tistemu poedincu, ki stvar najboljše zagradi, sem omenjeno razpravo tudi objavil (v znatno skrajšani obliki) v »Novi Evropi« od 1. aprila pod naslovom »Prilike u Hrvatskoj«. Obenem pa sem nadaljeval z osebnimi intervencijami.

Pokazala se je dobra volja, odpisan je bil inspektor, da spravi carinarnice v red in da zasliši želje gospodarskih krogov, izdan je bil nov pravilnik za carinske posrednike itd. Toda okostenel drž. aparat in nesrečni zakoni so stavili temu stremljenju nebroj zaprek in danes obstojajo vsa ona nasprotstva proti državni upravi v vseh njenih oddelkih in organih in to — na žalost — upravičeno. Poleg tega pa se je pričelo še nasilje, tako, da je nezadovoljstvo z državno upravo danes mnogo dalje in globokejše, kakor je bilo v pričetku l. 1921. O njem se čuje danes že iz vseh delov države, ne več samo iz Hrvatske. (Konec prih.)

Album slik avstrijske strahovlade in jugoslovanskega osvobodjenja.

Izšel je album slik, kakoršnega imajo Cehi in drugi avstrijskega rodstva osvobodjeni narodi, le Jugoslavo doslej še nismo imeli tega zgodovinsko važnega dokumenta. S trudom in žrtvami je zbral g. B. H. slike ter jih izdal v ličnem albumu. Album obsega 16 slik iz dobe avstrijske strahovlade med svetovno vojno, divjanje avstrijske soldateske, obešanje in streljanje zavednih Čehov, Slovencev in Hrvatov, slike čeških legionarjev itd. Drugi del obsega 16 slik jugoslovanskega osvobodjenja: manifestacije v Zagrebu, na Reki itd., prisega Narodnega vijeća Jugoslaviji oktobra 1918, jugoslovanska vojska v Zagrebu, na Reki itd.

Ta album bi naj imel vsak zaveden Jugoslovane kot spomin na zgodovinsko dobo avstrijske strahovlade in jugoslovanskega osvobodjenja. Izdala in založila ga je Zvezna tiskarna v Ljubljani. Cena 30 Din, po pošti 1 in pol Din več. Razpošila se le, če se denar naprej pošle. Dobiva se tudi po knjižarnah. Trgovci preprodajalci dobe popust.

Blaž Zupanc Obrtna prava in zadruga.

III. Obrtne zadruga so javnopravne korporacije in del upravnega organizma s obširnimi pravicami in kot take zamozejo kot juristične osebe posestovati ter opravljati premoženje, one si zamozejo pridobiti pravice, sklepati obveze, one morejo ustanavljati gospodarska podjetja.

Osobito glede svojih članov zamozejo iti zadruga precej daleč čez pomislino, da se ne more tej dispoziciji odtegniti noben član in da se morejo ti po upravni oblasti ugnati ekskuzivno. Zadruga more razglasiti predpis in člani morajo ubogati. One so opravljene v svrhu nadziranja vajencev nadzirati delavnice. Zadruga je — četudi omejeno — v civ. in kazenskem oziru sodišče, ker sme potem razsoditi svoje člane

I. jugosloven. vsesokolski zlet 12. do 15. avgusta.

Vedno hitreje se bližamo trenutku, ko prihitijo iz vseh delov naše države Sokolstvo v belo Ljubljano k prvi olimpijadi jugoslovanskega Sokolstva. Dela za priprave tega zleta so v polnem tiru in do 300 marljivih sokolskih rok je na delu, da izvrši vse predpriprave te ogromne prireditve. V pisarni Jugoslovanskega Sokolstva Saveza v Narodnem domu se zbira dan za dnem razni odeski k večurnim sejam, po sejah pa se zbirajo zopet posamezni delavci, da izvršijo sklepe odeskov. Na telovadišču za glavnim kolodvorom so začele rasti prve tribune in vidni so že prvi obrisi ogromnega telovadišča. Po vseh družtvih naše širne države vlada za zlet veliko zanimanje in zletna pisarna le z največjim trudom in naporom zadovoljuje različnim željam žup in društev. Pa ne samo med jugoslovanskim Sokolstvom, temveč tudi pri drugih slovanskih sokolskih organizacijah je zavladalo veliko zanimanje za našo prireditev, v prvi vrsti med češkim Sokolstvom, kije na prvi poziv prijavilo 12.000 udeležencev. Velikih so svoje udeležbo tudi poljski in

ruski Sokoli tako, da bo zbrana v Ljubljani skoraj cela slovanska sokolska družina. Od ostalih narodov so prijavili svojo udeležbo Francozi, ki z zanimanjem sledujejo naše priprave za zlet, tako da se je prijavilo tudi društvo francoskih gimnazistov iz Algira v Afriki. Udeležijo se zleta tudi Belgijci in najbrže tudi Luksenburžani. Od ostalih narodnosti dosedaj niso prišle prijave. Veliko zanimanje za zlet je zavladalo med ameriškimi Sokolstvom in naši časopisi v Ameriki prinašajo obširna poročila o zletu. Program zletnih prireditev je sledeči: poleg oficijelnih zletnih dni se vršita še dva predzletna dneva, in sicer

dne 23. julija naračajski dan.

Ta dan je posvečen našim mladini od 6. do 18. let. Naračaji mora biti v Ljubljani v soboto 22. julija. V nedeljo, dne 23. julija se vrši zjutraj tekma naračajca in izkušnja za proste vaje. Po izkušnji se vrši povorka naračajca po mestu in popoldne javni nastop. Tega dneva se udeležijo tudi

češki naračaji.

ki pride v Ljubljano s posebnim vlakom v številu 6 do 800. V ponedeljek, dne 24. julija se vrši dopolndne gledanje mesta in naračajca. Dopolndne se vrše razni koncerti, zvečer gledališče, slovanski večer, koncerti itd.

in naračajске akademije, popoldne gledališče in druge zabave.

Drugi predzletni dan dne 6. avgusta je posvečen

dijaštvu in vojaštvu.

Dijaki srednješolski nastopijo s predpisanimi prostimi vajami in s telovadbo na orodju. Vojaštvo ima ta dan tekme in popoldne javni nastop. Razen tega se vrši jo med 1. in 7. avgustom razne dijaške prireditve, katerih podrobnější program bo še objavljen.

Dne 11. avgusta se prične mednarodna tekma in tekma članic, dne 12. avgusta nadaljevanje tekme in tekma članov — prihod gostov. Oba dneva zvečer se vrše razni pozdravni večeri, koncerti itd.

Dne 13. avgusta zjutraj izkušnja za javni nastop, popoldne javna telovadba. Netelovadci se podajo ob 9. uri zjutraj na grob prvga starost JSS dr. I. Oražna. Razen tega se vrše isti dan dopolndne dve matinee, razni promenačni koncerti, zvečer pozdravni večer, gledališče, itd.

Dne 14. avgusta dopolndne skušnje, popoldne javna telovadba, nastop vojaštva in naračajca. Dopolndne se vrše razni koncerti, zvečer gledališče, slovanski večer, koncerti itd.

Gospodarstvo.

Krajin in nje železniška zveza z morjem — v pravi luči.

118. št. »Jugoslavije« od 11. maja 1922, naletim na članek v katerem neki g. članek pobija Klodič-Hrovat-Kavčičevo skupno progo t. j. istočasno žel. zvezo Kočevja in Črnomlja z reško progo. Za me ta gospod nikakor ni Belokranjec, po vsebini članka pa vsakdo razvidi, da je članek predvsem namenjen poskusu razcepitve kočevskih in poljanskih občin na eni, ter črnomljskih občin na drugi strani. Torej popolnoma isti namen kot ga hočejo doseči gospodje okoli Musilove gozdne proge. Kam pes tako moli, se jasno vidi. — V najboljšem slučaju bi pa bil to članek kakoga zagrizenega lokalnega patrijota bodisi Viničara ali Bosilječana, torej zopet navadni pojav, ki se pri vsaki gradnji železnice javlja t. i. vsak bi rad imel železnico pred svojo hišo. Pa pustimo to in pojdemo k članku samemu in videli bomo kako je plitev in brez vsakega stvarnega temelja. — Sploh pa gospod članek nekaj trdi, ne dokaže pa ničesar. Gospod članek pravi: kaj imamo mi od železnice iz Kočevja po kočevski in poljanski dolini? Poljanci so nas samo nalimali in gospodje naši odborniki so bili tako kratkovidni, da so jim sledili. Glejte torej čudeži! Sedaj šele po več kot polletnem delovanju skupnega odbora za zvezo dol. žel. iz Kočevja in Črnomlja preko Severina na Kupi z reško progo smo dobili človeka, ki se hoče ali nehoče pobahati, češ, skoro cela Slovenija, del Hrvaške in Dalmacije, gg. jugoslov. inženjerji z g. ing. Kavčičem vred, vsi ti so se dali prijeti na limanice Poljanecem, samo jaz stojim in kažem kot kak baklonosec: tu kaj je pot. — Smešno, kaj ne! Pogledajte torej tiste čudodelne limanice.

Prvotni odbor za podaljšanje Kočevske železnice po kočevski in poljanski dolini in pozneje že poprej omejen skupni odbor je dal gg. ing. popolnoma proste roke glede na priključitev nove železniške proge z reško progo. Odboru, kot takemu, je torej bilo vseeno ali se naj skupna proga priključi reški progi v Ogulinu, (v Generalnem stolu bi bila velika nesmisel). Vrbovskemu ali tudi v Srpskih Moravah. V tem oziru so imeli gospodje inženjerji, kakor rečeno, čisto proste roke in oni sami so se odločili za zvezo pri Vrbovskem na reški progi, ker to dejanske razmere naravnost zahtevajo in ker potem proga v resnici služi svojemu namenu kot edina vsestransko odgovarjajoča žel. zveza Slovenije z morjem.

Da kaže narava sama kočevski železnici pot po kočevski in poljanski dolini, je vsakomur jasno. In ker se tej progi — predpogojno — mora pridružiti še proga iz Črnomlja preko Vinice, podpira ena proga zgraditev druge proge in obratno. Je tu torej enoten načrt, ki je enotno zastopan in je tudi enotno prodrl. Gospod članek mora vendar priznati, da se ta načrt, ki je v bistvu ena enotna proga z dvema vejama, zelo razlikuje od Musilovega (Kočevje-Brod Moravice) in prvotnega Kavčičevega načrta (Črnomelj-Vinica-Ogulin). Kje je torej tujaka kak prevara, kje kake limanice? — Mislim pa, da ima gospod inženjer Kavčič pred gospodom člankarjem pravico odločiti o svojem prvotnem načrtu, ki je njegovo delo in ne g. člankarja. G. ing. Kavčič je ovrgel svoj prvotni načrt (Črnomelj-Vinica-Ogulin) ter se je pridružil z tozadevno izjavo gg. ing. Klodiču in Hrovatu in se izrekel za njiju načrt, ki je tudi po njegovem mnenju zaradi neobhodne potrebe žel. zveze Slovenije z morjem edino pravilen in obkorožen. Zato se tudi imenuje Klodič-Hrovat-Kavčičeva skupna proga. In vprašal bi g. člankarja, kje je tista bistvena razlika med prvotnim Kavčičevim načrtom in sedanjo skupno progo, ki gre preko Vinice in Severina po celi Belokrajini? Ali zato, ker je krajša kot ona na Ogulin? Jaz ne poznam tu-

kaj bistvene razlike. Ni res, da so Belokranjci proti Klodič-Hrovat-Kavčičevi skupni progi. — Belokranjec in Viničanov želja in zahteva je, da se zgradi proga iz Črnomlja preko Vinice z reško progo, nikakor pa ni res, da se mora zvezati ravno z Ogulinom. To pribijem v imenu vseh Belokranjcev, kot dejstvo.

Gospod članek pravi, da se Poljanci in Kočevci samo vsled lastnih koristi poganjajo za Klodič-Hrovat-Kavčičevo progo. Nehoti bi je pri tem samega sebe v obraz. Le pogledimo nekoliko globlje in v kratkih obrisi. — Splošno znano je, da ima glavna tranzitna Klodič-Hrovat-Kavčičeva skupna proga samo 15% vzpona, medtem ko ima Musilova gozdna proga — 25%, kar je za tranzitni posebnost pa vojaški interes neizmerne važnosti. Novi del obmejne žel. Kranjska gora—Ljubljana—Kočevje—reška proga ne sme pod nobenim pogojem imeti več vzpona kakor obstoječi del. Čim manjši vzpon, tem bolje. To je neizmerne važnosti pri rokadi, glede, čim večje kapacitete pa pri umiku. Proga ne sme biti preblizu meje. Klodič-Hrovat-Kavčičeva skupna proga odgovarja vsemu temu mnogo bolje kakor pa Musilova. Elektrifikacija je pri Musilovi progi iz vojaškega stališča izključiti, pri Klodič-Hrovat-Kavčičevi bi se dalo o tem govoriti. Vojaški interes zahteva, da se veže Kočevje z reško progo. Ker temu odgovarja proga Kočevje-Severin-Vrbovsko najbolje, je povsem naravno, da se mora tudi proga Črnomelj-Vinica-Severin vezati nanjo, ne pa na Ogulin. Ako se Kočevje ne veže z reško progo, je dotični kraj izgubljen in Ljubljana tudi od juga ogrožena. — Prvotna Kavčičeva proga (Črnomelj-Vinica-Ogulin) vpoštevajo le zvezo z Dalmacijo in ignorira Kvarner (Reka, Sušak, Bakar itd.), ki je glavno izhodišče za Slovenijo, ker so dalmatinske luke predaleč in pot doli nenaravna. Ignorira nadalje vojaški interes, ki zahteva zvezo Kočevja z reško progo. Prvotna Kavčičeva proga torej ne odgovarja splošnim interesom Slovenije. Zveza Črnomelj-Vrbovsko sever-Ogulin je res nekoliko slabša kakor prvotna Kavčičeva proga — za Dalmacijo — ali to zaradi velikanske daljave v Dalmacijo ne prihaja v poštev, sicer pa stoji zveza s Kvarnerom v prvi vrsti. Za zvezo na Kvarner je prvotna Kavčičeva trasa slabša. — Klodič-Hrovat-Kavčičev projekt ne ignorira kakor Musilov in prvotni Kavčičev projekt enkrat novomeško, drugičar kočevsko vejo delenskih žel. Služi istočasno obojim interesom. V primeri z Musilovo je zveza z Dalmacijo po Klodič-Hrovat-Kavčičevi progi mnogo bolj kakor po Musilovi in le malo slabša kakor po prvotni Kavčičevi. Klodič-Hrovat-Kavčičev projekt je glede Kvarnera enakovreden z Musilovim, toda ta zadnji je za Dalmacijo slab, prvotni Kavčičev pa za Kvarner. — Klodič-Hrovat-Kavčičeva trasa bo služila v bodočnosti tudi zvezi Brežice-Novomesto-Črnomelj, kar je za vojaštvo neprecenljive vrednosti. Musilova proga pa za to sploh ne pride v poštev. — Privlačno območje Klodič-Hrovat-Kavčičevega projekta je malodane trikrat tako veliko kakor ono Musilovega projekta. K Musilovemu projektu pripada le kočevska železnica Grosuplje-Kočevje. — Klodič-Hrovat-Kavčičevemu pa proge: Grosuplje-Novomesto — vsaj do Metlike, Trebnje St. Janž na Dolenjskem in Novomesto-Toplice; v bodoče še Novomesto-Brežice. — Glede šum je območje Klodič-Hrovat-Kavčičeve proge brez Čabarske doline z Musilovim projektom v razmerju 3:2 (upoštevši Čabarsko dolino 2:3). — Vodne sile je pri skupni progi več kakor ob Musilovi progi. — Ni res, da bi bila skupna proga dražja kot ostale dve, zato se naj gospod članek nikar ne razburja. Njegova takozvana Poljanska proga meri 82 km in ima dva mosta, kar pa ne odgovarja resnici. Obe vsti, t. j. iz Kočevja in Črnomlja preko Severina do

reške proge merita skupaj 82 km in obe skupaj imata 2 mosta. Ko bi se gospod članek zavedal, da je glavna stvar pri vsaki progi obratovanje, ker železnica se gradi samo enkrat, obratuje se pa po njej vedno, potem ne bi on prišel na dan s tako plitvimi trditvami, potem tudi ne bi očitil 5 km dolgega predora. Predor Lovnik sicer podražuje progo Klodič-Hrovat-Kavčičevo, toda relativno na km dolžine gradbeni stroški skupnega projekta ne presegajo kilometerskih stroškov Musilove proge, tudi če se ne ozira na to, da teče Musilova proga južno in deloma tudi severno Kulpe v geološko-slabem terenu. Sicer pa je gradba tega predora razmeroma enostavno delo. Trenutni potrošek je pri Klodič-Hrovat-Kavčičevi skupni progi večji, ali zaradi manjšega trenutnega izdatka izvršiti slabšo ne splošnosti služečo progo, ni v gospodarskem interesu državljanov. V bodočnosti bi se to maščevalo.

Za kaj gre torej? Za zvezo Slovenije z morjem, to že vrabci čivkajo in zato ni vseeno, kakšna je ta proga in kod gre, kakor se nekam čudno in zelo sumljivo izraža gospod članek v prilog 25% Musilovi gozdni progi. Zveza Slovenije z morjem se vendar ne gradi zaradi gozdov. In gospod članek naj si vendar enkrat že zapomni, da ni zveza Slovenije z morjem mogoče samo stvar Belokranjcev, Poljanec in Kočevcev, ampak v prvi vrsti stvar cele Slovenije, oziroma po izjavi g. ing. Šimetova še več — Slavije.

Gospod članek, ki drugim očita lokalne interese, pravi: »Mi Belokranjci hočemo zvezo z Ogulinom, tam so sejmi, tam leži naš promet. — Kaj je bolj strogo lokalnega in ozkega značaja kot to? No, resnica je, kdor drugim jamo kopije, sam vanjo pade. Članek pravi: naš promet in trgovina teži v Bosiljevo(!?) in Ogulin, deloma tudi v Karlovac. — No, to zopet ni res, pač pa narobe, belokranjski promet teži v Karlovac, deloma pa na Ogulin. Sicer pa, če že hočemo uganjati najhujšo lokalno politiko in se torej ozirati na Ogulin, vidimo, da ima tudi v tem slučaju Klodič-Hrovat-Kavčičeva skupna proga prednost. Iz Vrbovskega je po že obstoječi reški progi treba v Ogulin zelo malo časa. Torej za tisti mali promet z Ogulinom oz. z Liko ni pač nobene razlike. Pač pa mi bo vsakdo pritril, da bi v slučaju zveze z Ogulinom šel ves tranzitni promet in to je glavno, po veliko daljši poti preko Vinice in Ogulina nazaj na Vrbovsko, kako pa direktno iz Vinice preko Severina na Vrbovsko in od tu na Kvarner — kakor rečeno — glavno izhodišče za Slovenijo. Kakoga pomena je to za tranzitni promet si lahko mislimo in to glede na tarife in na čas. Torej ima tudi tukaj besedo vsa Slovenija z ozirom na tranzitni promet, v prvi vrsti pa cela Dolenjska in prava Belokrajina.

Iz vsega zgoraj navednega je videti torej jasno izvor, zakaj se je Slovenija izjavila za Klodič-Hrovat-Kavčičevo skupno progo. Medtem ko koristi Musilova gozdna proga samo lokalnim interesom in ravno tako ona na Ogulin, kar gospod članek nehoti priznava koristi Klodič-Hrovat-Kavčičeva proga celokupni Sloveniji, torej tudi Belokranjem in Kočevcem. Gospod članek se naj kar potolaži, ker na podlagi tega lahko vidi, da gospodje odborniki niso bili kratkovidni, ampak nekdo drugi je potemtakem kratkoviden. Pač pa trdim, da so bili gg. odborniki dalekovidni. Vsakomur je danes znano, da sedanji skupni odbor predstavlja silo, s katero se mora računati, da ima za seboj ogromno večino slov. naroda, vse trgovstvo, železničarje in narodni poslanci v parlamentu so v veliki večini za Klodič-Hrovat-Kavčičevo skupno progo. — Kakšna razlika med prej in sedaj. Kje je tista kratkovidnost, mogoče, ker se je enotno nastopilo? Vsakdo ve, da je ni. Jasno je, da je tisti del skupne proge iz Črnomlja preko Vinice na Severin v bistvu izvršeni prvotni Kavčičev načrt, in tudi v resnici najboljši.

Z najslabšo lokalno politiko se obrača članek proti Klodič-Hrovat-Kavčičevi skupni progi in govori za Musilovo. Že vemo, kaj je na stvari. Vzemimo pa tudi v najboljšem slučaju možnost, da ima članek čisti namen boriti se za progo na Ogulin in da zato propagira Musilovo progo. Jasno je i po izjavljanih strokovnjakov in po pametnem lastnem prevdanku, da se v slučaju zgraditve Musilove proge pokopije Klodič-Hrovat-Kavčičevo skupno progo kakor tudi prvotni Kavčičev načrt na Ogulin. Kdo bo verjel kakor pravi g. ing. Klodič, da bomo imeli kar tri žel. zveze z reško progo (daljšo preko Karlovca, Musilovo, Klodič-Hrovat-Kavčičevo ali ono na Ogulin)? To je bilo jasno tudi priprostim kmetom od Musilove proge in zato niso glasovali za resolucijo predlagano na zborovanju upravnega sveta dol. železnice, v kateri je bila samo pro forma in na papirju na prvem mestu omenjena proga na Ogulin. — Iz vsega tega vidimo, da članek in sicer namenoma govori za Musilovo progo, a poleg tega pokopava skupno progo kakor tudi mož-

nosti splohi kakršnegakoli podaljšanja iz Črnomlja preko Vinice. Zato mu odrekam Belokranjstvo, na vsak način pa, da on govori v imenu Belokranjcev, ker govori v bistvu za Musilovo progo in s tem pokopava koristi Belokranjcev ozir. koristi cele Slovenije. — Kaj se tiče Hrvatov mi pa g. članek tudi ne bo odrekal ljubezni do njih, saj so Zdihovali (postajo za Bosiljevo in Ponikve), Severin, Vrbovsko in Srpske Moravice tudi na Hrvaškem. — Da končam. Skupna proga je res zveza Slovenije z morjem in zato in sicer same zato se je Slovenija izrekla za to progo, narodova volja bo pa tudi obveljala. — Iz vsega sledi: V interesu Slovenije in naše jugoslovanske države in edino le zgradba Klodič-Hrovat-Kavčičeve skupne proge.

Pravi Belokranjec.

Jelševa drevesa na javni dražbi. Jelševa drevesa na travniku v Kolediji (Pasjem brodu) se bodo dne 22. maja 1922, to je v ponedeljek ob 10. uri dopoldne potom javne dražbe odprodala. Prijatelji jelševih drv se vabijo, da se dražbe udeležijo.

Dnevne vesti.

— **Demokratsko nasilje.** V spominu je še s kakimi težavami je prežidal G. Pesek svojo hišo v Wolfovi ulici ter jo preuredil za tiskarno. Nad leto so mu liberalci zavlačevali dovoljenje. Premagal pa je si kane in ovire in lani v tem času preselil tiskarno s Starega trga v novourejeno prostore v Wolfovi ulici. »Jugoslavija« je dobila v isti hiši v I. nadstropju z sobi za uredništvo. Gosp. Ribnikar je takoj zasegel ti sobi in vršili so se prizivi na vse strani, da je uredništvo lahko obdržalo svoje prostore. Tudi »Sl. Narod« in »Jutro« imata uredništvi v bivših stanovanjskih sobah; Narod ima 5, Jutro pa 4 sobe. Končno so morali liberalci odnehati in pustiti »Jugoslaviji« njene uredniške prostore. — Zdal so pa prišli z novim nasiljem. G. Pesek je magistru brezplačno odstopil pred svojo hišo na Marijinem trgu isti vrt, ki se je odstranil ter napravil lep prostor, ki je vsemu mestu v okras. Na tem prostoru stoji tabla, na katero naleplja upravnivstvo vsako jutro »Jugoslaviji«, da jo brezplačno berte tisti reveži, ki si je ne morejo kupiti. In to desko hoče mestni stavbni urad klub protestu odstraniti, da bi reveži ne mogli brezplačno čitati »Jugoslavije«. Drugod se nikjer ne more razstaviti »Jugoslavije« občinstvu v brezplačno čitanje. Wolfova ulica je preozka in drugod ni prostora. Tabla z »Jugoslavijo« na Marijinem trgu ni nikomur na potu, ne žali estetskega okusa na potu je le zagrizenim demokratom, zlasti pa menda g. Dolje Ribnikarju, ki stanuje nasproti čez Ljubljano ter gleda s svojega stanovanja, kako vsak dan na stolice Ljubljancem brezplačno čita »Jugoslavijo«. Če ga to tako v oči bode, naj si pa g. Dolje poišče drugo stanovanje.

— **Potovanje v Beograd povodom venčanja Nj. Veličanstva našega kralja** je vezano na posebne legitimacije, katere se bo izdajalo in sicer za osebe, ki stanujejo v Ljubljani, na policijskem ravnanstvu v Ljubljani v predstveni pisarni.

— **Preuranjena vest.** Novosadski »Deutsches Volksblatt« je prinesel dne 18. t. m. brzojavno vest, da je grška prestolonaslednica umrla, vsled česar se poročne slavnosti na našem dvoru odgodijo za najmanj 6 mesecev. Vest je bila preuranjena.

— **Jugoslovani se izseljujejo iz Madžarske.** Madžarska vlada je izgnala vse Jugoslovane, ki so optirali za našo državo. Sedaj se je ustnovila v Beogradu posebna komisija, ki bo izgnance naselila v naši državi.

— **Zakon o orožništvu in njegovem pokojninskem fondu** je ravno kar izšel v lični knjižici, ki velja Din. 450. Naročila sprejema Zvezna knjigarna, Marijin trg v Ljubljani.

— **Zgodba o dveh oslih.** Iz Gor. Radgone je hotel nekdo izvoziti v Avstrijo dva osla, kar pa je carinska oblast zabra-nila, češ, da izvoz oslovov ni dovoljen. Ljudje se sedaj ugibajo, ali so osli v Jugoslaviji tako nenadomestljivi, ali pa jih ima Avstrija že itak doma preveč.

— **Hrvatje v Burgenlandu kandidirajo** v dunajski parlament polkovnika Stupetića.

— **Naš obmejni promet na severni meji** je sedaj urejen tako, da dobijo prebivalci v 10 kilometerski coni na 6 mesecev veljavne prehodnice, ki morajo biti kolokovane z dvema dinarjema.

— **Velik sanatorij za tuberkulozne** gradijo v Surdulici v istočni Srbiji. Sanatorij bo veljal 80 milijonov dinarjev ter bo imel prostora za 500 bolnikov. Dosedaj so dograjeni že 4 paviljoni.

— **Porotno zasedanje v Novem mestu** in Celju se meseca junija ne vrši, ker je premo slučajev. Par obtožencev iz obeh področij bo sodila ljubljanska porota.

— **Pobegla dečka.** Iz Varaždina sta izginila gimnazijca Mirko Pongračič in Radej. Kje je Radej Slovenec, se sumi, da se dečka nahajata kje v Sloveniji. Kdor kaj ve, naj sporoči Ivanu Pongračiču v Surnjo ali Varaždin proti odškodnini in nagradi.

— **Državni praznik sv. Cirila in Metoda.** Dne 24. t. m. se praznuje po celi državi god sv. Cirila in Metoda kot državni praznik. Šole so ta dan pouka proste, vršijo se pa zahvalne maše in nato v šolah primerni nagovori.

— **Vlom v podlisko župnišče.** Ko je dne 12. maja g. župnik Franc Smit v Podlipi delal na vrtu, se je skozi zadnja vrata vtihotal v župnišče neznan tat in vломil v župniško stanovanje. Vkradel je župnikovo denarnico s 400 kronami, dalje 600 kron cerkvene miloščine, 2 vrča masti vredne 500 kron, 5 kg mesa, 3 kg šunk, 2 kg slanine, 5 novih moških srajc, 15 žepnih robcov in eno ruho. Ukradeni srajci in žepne rute nosijo monogram F. S. Nova sekcija Jugoslovanskega novinarskega združenja se snuje za Banat s sedežem v Bečkerek. Dne 20. t. m. so priredili odnotni novinarji velik bal na korist novi sekciji. Pri tej priliki je izšel poseben humoristični list.

— **Sibirski orjak.** V Budimpešti se kaže neki Kancajov iz Sibirie. Moč je za 3 let star, 2 metra 82 cm visok ter tehtja 208 kg. Vsaki dan obeduje po štirikrat ter povzije 3 do 4 funte mesa, 15 do 20 jajc ter 3 litre mleka. Dobro, da nima lačna Rusija več takih ljudi doma.

— **Nemško vojaštvo na Ruskem.** Posledica rusko-nemške pogodbe je tudi to, da je ruska armada in vojna industrija skoraj popolnoma pod nemškim vplivom. V Rusiji je sedaj že nad 400 nemških častnikov, nad 5000 nemških vojakov in pa tisoč nemških strokovnjakov za izdelovanje orožja.

— **Slavnost v Pragi.** O priliki 25-letne proslave bratske češkoslovaške narodno-socialistične stranke v dne 2. do 6. junija t. l. v Pragi, pohite tudi jugoslovanski narodni socialisti v Prago, katerih delegacija bo štela okroglo 30 članov. Poleg zastopnikov načelstva NSS iz Ljubljane, se udeležijo tudi zastopniki Beograda, Zagreba, Siska, Maribora in še nekaterih večjih organizacij. Jugoslovanski delegacija se odpravlja v četrtek 1. junija s češkoslovaškim brzovlakom. Program velikih slavnostnih dni je jako obširen in po dosedanjih pripravih sodeč bo potohlo o binkoštnih praznikih nad stototisoč čeških tovaršev v Prago. Opozarjamo tovaršje, ki se hočejo pridružiti jugoslovanski delegaciji, da se prijavijo zadnji dan do 23. t. m. v tajništvo NSS.

Ljubljana.

— **Bitolska katastrofa.** Vsem bo še v živem spominu, koliko gorja je prizadela našim žužnim rojakom eksplozija v Bitolju. Vkljub izdatni podpori, ki jo je naklonila država, grozna beda še ni odpravljena. Dolžnost vseh Jugoslovancev je, po svojih močeh dejansko priskočiti so-rojakom na pomoč, kar nam bo tem lažje, ker smo imeli žalostno priliko sami občutiti bedo po potresu razrušenega mesta. Organizacija Jugoslovanskih nacionalistov, ki ima s svojim nesebičnim delom glavni namen lajšati bedo, bo priredila v četrtek, dne 25. t. m. cvetlični dan v pomoč Bitolju. Gospodične in gospodje, ki bodo pobirali prispevke se morajo izkazati z legitimacijo, potrjeno od kr. policije in od podpisane odbora. Cenjeno občinstvo vlijudno vabimo, da dokaže svoje sočutje in resnično bratsko ljubav do svojih bratov s čim bogatejšimi prispevki.

— **Josipina Vidmarjeva.** Nenadoma je umrla včeraj 20. t. m. na Dunaju gospa Josipina Vidmarjeva, soproga posestnika in trgovca z dežniki in mati g. inženirja dr. Vlad. Vidmarja in prvega slovenskega sokolskega odličnjaka g. Stane Vidmarja. Blaga pokojnica je bila vseskozi zelo narodna žena in v tem duhu je vzgojila tudi vse svoje sinove. Truplo pokojnice bo do prepeljati z Dunaja v Ljubljano. Pogreb se bo pravčasno naznanil po časopisih. Naj počiva v miru! Ugledni in spoštovani rodbini pa naše globoko sožalje.

v slučaju kršitve obrtnih predpisov kaznovati. V večjih slučajih ima zadrževati značaj javn. urada: ona voda matrike o članih in zadr. pripadnikih, ona potrdjuje isprave, izstavlja učna in pomočn. isprave, obdržuje preiskušnje de oblasti zavzemajo zadruga ugodneje stališče kot pa posameznik.

Neglede na to, da se mora raznim prošnjam ugoditi, mora obrtna oblast v gotovih ozirih zaslizati zadrugo, oz. obvestiti o svojih ukrepih in konečno pritegniti k uradnemu postopanju.

Pravno stališče zadruga sloni na obrtnem redu. Ta določa pravice ter dolžnosti in prava zadruga segajo tako daleč, kot jih ji določa obrtni red.

Zakon določa seveda samo dolžnosti in ker si moramo pravice povsod iskati sami, hočemo preiskati, kakšnih ugodnosti morejo biti zadruga deležne. Pri drugih avtonomnih korporacijah n. pr. trgovskih zbornicah, občinah itd. —

kjer so po zakonu imenoma navedena prava, je delo jasnejše, pri zadrugah pa se je pozabilo povedati pravice ali vsaj to, kakšnih pravic da imajo obrtne zadruga.

Zakon zahteva vzdrževanje obrtnih zadrug in postavlja kot pogoj potrjevanja pravila. Brez odobrenega pravilnika zadruga ne more obstajati.

Pravila morajo obsegati:

1. Ime, namen sedež zadruga.
2. Pravice in dolžnosti članov ter zadrugnih pripadnikov. Kot zadrugni pripadniki se smatrajo pomočniki in vajenci.
3. Ustroj načelstva in njegov delokrog.
4. Pogoji za veljavnost zadrugnega zbora.
5. Postopanje pri volitvah.
6. Sestava in delokrog zadrugnega načelništva.

7. Pogoji in veljavno sklepanje zadrugnega odbora.

8. Delokrog in pravice zaupnikov.

9. Sestava in delovanje strokovnih odsekov.

10. Odmera in plačevanje zadrugnih določil.

11. Dohodki zadruga in določitev članarine.

12. Višina, vpisnina in oprotnina za vajece.

13. Značaj zadrugnih delegatov in število istih.

14. Kdo sme imeti in kdaj se vzame pravica imeti vajece.

15. Potrebno izkazilo pomožnega delavstva pri nastopu v delo.

16. Pogoji za sklepanje učnih pogodb.

17. Pogoji za veljavnost sklepov zadrugnega zbora.

18. Sklepanje zadrugnega zbora glede humanitarnih in gospodarskih naprav.

19. Oskrbna rednega razmerja za vajece in pravica, koliko vajecev sme držati obrtnik brez pomočnikov ter koliko več na vsakega pomočnika.

20. Določila glede preizkušanj vajecev.

21. Razsodišče za poravnavo sporov med zadrugnimi člani.

22. Oskrbovanje in uporaba zadrugnega premoženja.

23. Razsojanje čez redovne kazni in uporaba glob.

24. Določitev kdaj da se vabijo izven zadruga stoječi člani na zadrugno zborovanje.

25. Oskrbja za uvedbo posredovalnic za delo.

26. Pravice zadrugnega pomožnega osobja.

27. Kdaj ima zadruga pravico rekurza.

28. Uprava zadrugnega premoženja.

29. Nadzorovalna in disciplinarna oblast glavarstva.

30. O izločitvi premoženja in strok iz zadruga.

Slučaje od 1 do 25. pravila morajo vsebovati med tem ko ostale zadeve niso obligatne.

Zadruga gojijo panoge, kot so to mladeniška oskrbovalnica, pomočniški zbor, pomočniški preiskuševalni red, mojstrske bolniške blaginje itd. Panoge, ki morajo biti vsaka posebej oblastveno odobrena po pravilih, nimajo kot zadruga avtonomnih pravic. To so samo zadrugni instituti.

Drobiž.

* Samomor z britvijo. Na Dunaju si je vzel življenje stari general Gottfried Suchan. Bolehal je na neki neozdravljivi bolezni, katere se je rešil na ta način, da si je z britvijo prečezal vrat.

* Pomanjkanje sodnikov. V Češkoslovaški je veliko pomanjkanje zdravnikov prisililo ministrstvo, da je izdalo neke nove predpise glede števila sodnikov v senatu in istotako tudi glede nameščenja. Po izvestju službenega referenta, potrebovala bi država takoj 444 sodnikov. Nasprotno pa je stopilo iz državne službe zadnji čas to sodnikov in 35 avskultantov.

Govori se, da v tem oziru tudi v naši državi ni dosti boljše.

* Če hoče ženska biti diplomat... Menges Tearle, hči broklynskega milijarderja je hotela za vsako ceno postati diplomat, ker pa je vedela, da se ji more to posrečiti samo v Albaniji, je posodila princu Wiedu en milijon dolarjev z obvezo, da jo uvrsti med svoje pariške poslanike. Princ Wied je v Albaniji propadel, denar pa je zapravil. Sedaj pa je »diplomatk« prišla na blazno misel, namreč, da zahteva posojeni denar od albanske vlade.

* Tat s kloroformom. V Berlinu je napadel na ulici neki zlikovec starega nakarja Eichenlauba ter mu pritisnil pod

nos steklenico s kloroformom. Ko je nakar izgubil zavest, mu je vzal zlikovec 1300 mark in žepno uro.

* Turki žalujejo za papežem. Do sedaj ni bilo v navadi, da bi se v Carigradu službeno izkazala žalost, pa najsi bo za komurkoli. Ko pa je umrl zadnji papež Benedikt XV. razobesili so v znak žalosti črne zastave in v glavni mošiji se je vršila žalostna svečanost, kateri je prisostvoval sultan s celim dvorom. S tem so se hoteli oddolžiti papežu, ki je za časa vojne storil mnogo dobrega tudi mohamedancem.

MALI OGLASI

PRODAJA:

HISA v prometnem kraju, tik glavne ceste, sposobna za vsako obrt in trgovino z velikim vrtnom na lastno roko. Alojz Martičič, Loke št. 252 v Trbovljah. 899

GOSTILNA s trgovino in tobačno trafiko, 2 hiši pri tovarnah v Mariboru. 1.500.000 kron.

Posestva od 5 do 50 orolov in vsemi pritlikinami.

Graščinsko posestvo 18 orolov, popolnoma opremljen gradič, 5 orolov vinograde pri kopališču. 1.400.000 kron.

Vila v Mariboru, takoj prosto stanovanje. Trgovska hiša v Mariboru pri glavnem trgu, štiristotisoč kron.

proda pisarna Zagorski, Maribor, Barvarska ul. 3. 895

ENONADSTROPNA hiša z malim vrtnom in dobro urejeno pekarno v mestu Maribor z vodovodom in električno razsvetljavo. Kupen 1. avgusta t. l. stanovanje na razpolago. Mesečna najemnina K 1.700. Cena 550.000 K. Za 80 tisoč kron prodajalec počaka. Naslov: M. Grgič, Maribor, Pod mostom 16. 894

GOSTILNA na dobrem prostoru v industrijskem kraju pri Okrajni cesti, 18 orolov zemljiškega posestva 2 in pol orala vinograde. Natančnejša pojasnila daje samo osebo Alojzij Luršak, gostilničar, Pragersko. 891

KRASNO POSESTVO v lepem kraju, z gospodarskim poslopjem, njivami, travniki in gozdom, skupaj 10 orolov sveta, oddaljeno od kolodvorja in cerkve 10 minut. Cena Din. 200.000. M. M. Poljčane, Cebraška vas št. 6. 863

KRASNO POSESTVO v lepem kraju z gospodarskim poslopjem, njivami, travniki in gozdom, skupaj 64 orolov sveta, oddaljeno pol ure od kolodvorja. Cena Din. 300.000. J. M. Kandija 59 pri Novemestu. 883

HIŠA Z a VRTOMA v Zg. Šiški.

Poizve se pri I. Malenšku, Sp. Šiška, Kmetijska ulica 210. 873

KUPI:

POLSUHIH bukovitih drva vsako množino na vagon kupi St. Praznik, Celje. 888

SLUŽBE:

INTELIGENTEN mladenič (bivši orožnik) išče službe skladiščnika ali vratarja pri hotelih ali drugih. Gre tudi v banko za slugo, (kjer je že bil) ali v kako drugo primerno podjetje. Govori slovensko, srbohrvatsko, rusko, nemško in nekoliko italijansko in češko. Nastopi lahko takoj. Ponudbe prositi pod št. 348 na upravo lista. 824

STROJNIK in gaterist se sprejmeta takoj v tovarno in parno žago. Pogoji: izurjen strokovnjak z dobrih izpizicvali in brez otrok. Pismene ponudbe na d. z o. z. »Zora«, Crnomelj. 896

STROJNIK in strojni ključničar z daljšo prakso išče službe, najraje pri lesnem podjetju. Nastop takoj. Ponudbe na upravo l. pod št. 892. 892

MLINAR, obenem tudi žagar (mlin 4 tečaje, stope in stroj za snajenje žita, žaga, venecijanski jermen), ki pa mora biti popolnoma zanesljiv, samostojen gospodar, več obih obratov, pošten, trezen, previden in več pisave, računstva in tudi pri popravilih in kresanju kamna, iz okolice Domžal ali Mengša na malo posestvo v jako dobrem kraju, 20 minut oddaljen od kolodvorja se išče. Stanovanje, kuhinja in soba brezplačno na razpolago, drugo po dogovoru. Dopise pod »proti polovici« na upravo lista. 878

POPOLNOMA SAMOSTOJNEGA, poštenega vsestranskega zanesljivega, treznega knjigovodjo išče velika stavbena industrija. Prednost imajo oni, ki so že delovali v enaki stroki in ki obvladujejo srbo-hrvaščino v govoru in pisavi (cirilica). Reflektira se le na gospode z lepim nastopom, ki so vajeni tudi potovanja. Prepise spričeval z navedbo referenc in pogoje je poslati s sliko na upravo lista pod »Solidnost«, 862

RAZNO:

GOSPOD išče večjo sobo s popolno prehrano, za kar plača 3000 K mesečno. Dopise na poštni predal št. 4. Ljubljana. 901

DELAVNICA ali kak drug prostor, lahko na dvorišču ali v kleti, ki se da prenametati se išče za takoj v Ljubljani ali okolici. Ponudbe pod »Prostor za velepodjetje«, na Anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 900

URADNICA išče meblavano ali nemeblavano sobo v mestu ali okolici. Ponudbe pod »Plačam dobro«, na upravo lista. 898

BUJAS IN DR. Vič-Glince št. 3 toči prvovrstno šibeniško vino na drobno in debelo. 897

MORSKA TRAVA za madrace v vsaki množini se dobi najceneje pri Sever et comp., Ljubljana, Wolfova ul. 12. 868

DOBRO IDOČA pekarna se odda v najem. Naslov v podružnici »Jugoslavija«, Maribor. 864

KOPIRNE STROJE

The Rex Co, Ljubljana.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafliuid“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ter je radi svojega antiseptičnega in čistilnega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je prijeten kot krepko blago delujoče in vrio prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najboljši sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštino za vsakega:

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 spec. steklenice	800 K
24 " " " "	800 K
36 " " " "	800 K

POSTNINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi popust v naravi.

PRIMOT: Eliza obliži za kurja očesa 8 in 12 K; Eliza mentolni klinčič 10 K; Eliza posipalni prašek 12 K; Pravo Eliza ribje olje 80 K; Eliza voda za usta 48 K; Eliza kolonska voda 60 K; Eliza šumski miris 80 K; Eliza kremni šaj 8 K; Eliza mrisni prašek 10 K; Štrup za podgane in miši po 16 i 20 K

EUGEN V. FELLER, Iekarnar, STUBICA, donja, Elsatrg št. 357 Hrvatsko.

Enkratna objava 1½ din.

Priporočajo se sledeče tvrdke:

SPEDICIJE:
Orient, d. d. Ljubljana, Sodna ul. 3, tel. 463.
Balkan, d. d. Ljubljana, Dunajska c.
STAVBENO PODJETJE:
Dr. ing. M. Kasal, Ljubljana.
FOTOGRAFSKI ATELJE:
Kunc Franc, Ljubljana, Wolfova ul. 6. Prvi domači zavod za povečanje slik.
KNJIGARNA:
Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg 8.
MANUFATURE:
O. Bernatovič, Ljubljana.
I. C. Mayer, Ljubljana.
Franc Brumat, Ljubljana, Mestni trg 25/1.
TRGOVINA BOMBAŽA; SUKANCA ITD..
Karl Prelog, Ljubljana, Stari trg 12.

PARNA PEKARNA:
Jakob Kaučič, Ljubljana, Gradišče.
PAPIRNA TRGOVINA:
I. Gajšek, Ljubljana, Sv. Petra c.
SLAŠČICARNA:
Kalaš, Ljubljana, Židovska ul.
VELETRGOVINA VINA:
Restavracija »Zlatorog«, Ljubljana, Gosposka ulica.
KAVARNE:
»Central«, Ljubljana, poleg ljubljanskega mosta, Štefan Mikolč.
Jadran, Breg, vsak dan koncert.
TRGOVINA Z ZLATNINO IN SREBRNINO:
Ivan Pakiž, Ljubljana, Stari trg 20.
KAMNOLOM IN OPEK. STROJI:
Kleemanns ver. Fabriken, Ober-türkhem und Faurndau.

Nove knjige!

V založbi »Zvezne tiskarne« v Ljubljani sta izšli zopet dve novi knjigi:

Dr. Fr. Ogrin: **Silke iz Belokrajine.** 80 strani.

Iv. Rozman: **Naša bol.** 67 strani.

Nekoliko zgodovine k polomu na Koroškem. Naslovna slika A. Gasparija.

Cena vsaki knjigi 8[—] Din.

Naročajo se v

Zvezni knjigarni Ljubljana, Marijin trg 8.

Moji ljubčki

živalske slike za naše malčke, na trdem kartonu. Cena 8 dinarjev.

V Zvezni knjigarni Ljubljana, Marijin trg 8.

HYDRAWERK

Dr. Louis Röder
Wien VII., Zieglergasse 7.

Specijaliteta:

- Galvanski Hydra-elementi v nedostizljivo kvaliteti.
- Originalne Bergman-cijevi (Berlin), inštalacijski material, kao cijevi za inštalacije, okovi, pretikači itd.
- Sve najfinijega izrada.
- Veliko skladište (i transit) izurna dobava.

Tekstilna roba

vseh vrst najceneje pri

Fradies, Wien I, Franz Josefs Kai 49.

IVAN JAX IN SIN

LJUBLJANA - GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 2.

Šivalni stroji in stroji za pletenje

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v LINCULU. — Ustanovljena leta 1867. Vezanje poučujejo brezplačno. — Popravila se sprejemajo. — Lastna delavnica.

Pisalni stroji „Adler“.

Kolesa iz prvih tovarnen.

Dürkop Styria Waffenrad.

Modni salon za gospode in dame

prevzame vsakovrstna, v to stroko spadajoča dela po prvi izvršbi po meri, po najnižjih cenah. Slavnemu občinstvu priporočam tudi mojo zalogo blaga z 20% popustom.

Vinko Mlaker, modni salon za gospode in dame MARIBOR, Tržaška cesta 18.

TRANSMISSIONEN

Erstklassige Ausführung

H. HEINRICH.

VERKEHR, MELCHENSTRASSE 44-46

Zastopstvo za Jugoslavijo: Strojarsko društvo „SILA“ tehniška poslovalnica in strojarska radionica

Bučan, Eršičnik i Handl Zagreb, Draškovičeva ulica št. 11.

Izjava.

Podpisani preključujemo in obžalujemo vse besede, ki smo jih govorili proti gđni Dragici Rostič in g. Lojzu Kralju in se vljudno zahvaljujemo, da sta odstopila od sodne tožbe, za kar plačamo tudi 50.— K v občinski ubožni sklad.

Toplice pri Zagorju ob Savi, 15. maja 1922.

Valentina Izlakar, Juri Lazanski, Antonija Lazanski.

Skladišče suhe robe krtič in metel iz rižove slame

Bienenzucht & Co., Wien III., Veitthgasse 7 Telefon 5148. VI., Gumpendorferstr. 35. Telefon 5708.

Ustanovljena leta 1863.

Pomožnega kurjača, samca, več kolarjev, ter pleškarjev za kožje išče za takoj „Slograd“ d. d. tovarna Keršič, Spodnja Šiška.

Na prodaj

Vino in žganje

Pristno, liter od 5 Din. naprej prosto trošarine na Jesenicah.

Ivan Poljšak, Jesenice, hotel Pošta.

Umetni led

Mesnega oddelka, „GOSPODARSKE“

— ZVEZE v Ljubljani. —

V ploščah po 11 kg.

Dnevna produkcija 2000 kg.

Plošča ledu Din. 13[—].

Večjim naročnikom dostavljamo led vsako jutro na dom.

Tesarskega polirja

prvovrstno kvalificiranega izvežbanega v otranju za železo-betonske konstrukcije sprejme takoj „Slograd“ d. d. tehn. pisarna v tovarni Keršič. Spodnja Šiška.

Auto

Bencin. — Pneumatika. Olje. — Vsa popravila. — Mast. — In vožnje. — Le prvovrstno blago in delo po solid. cenah nudi

Jugo-Auto d. z o. z. v Ljubljani.

Avtomobili

Austro-Daimler-Puchwerke.

Glavno zastopstvo

Ljubljana, Gledališka ul. 2.

Daimler 6 cilindrski 60 HP. — Puch tipa XII 6/20 HP in Puch tipa VIII 14/38 HP.

Najboljši in najcenejši vozovi, takoj dobavni. Od 20. t. m. naprej so interesentom 6 cilindrski Daimler in Puch tipa VIII na ogled in preizkušnjo.

Produktivna zadruga ključavničarjev „Ježica“ na Ježici pri Ljubljani

prodaja 1 elektromotor, vrtilni tok 6 PH. 220—380 24 Amper, 950 vrtincev, 50 perijod in 1 rezilni apar. — rat za strešno opeko. —

Železni sodi

kakor tudi vse vrste lesenih sodov za vino, pivo, mošt, mineralno olje itd. novi in rabljeni v zalogi. Tovarna sodov ADLER & SOHN, Wien IV., Viktor-gasse 16. Telef. 3570.

Gradbeno podjetje Ing. Dukić & drug Ljubljana, Bohoričeva ul. 20. se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Blago

za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sedlarje itd. priporoča tvrdka

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10.

Prodamo

Motor na sirovo olje

25 konjskih sil PH rabljen, pa v popolnoma dobrem in porabnem stanu.

Fabrikat „Marswerke“.

„TITAN“, d. d., Kamnik pri Ljubljani.

Droben koks (Klaubkoks),

zelo pripraven za kovače in ključavničarje, 50 % prihranka na režijskih troških, oddaja po vrelah, vozovih ali vagonih

Prva mariborska tvornica briketov družba z o. z.

Maribor, Komenskega ul.

nasproti bivše šole, kolonije.

Na zahtevo se dostavijo vzorci.

Umetni led

Mesnega oddelka, „GOSPODARSKE“

— ZVEZE v Ljubljani. —

V ploščah po 11 kg.

Dnevna produkcija 2000 kg.

Plošča ledu Din. 13[—].

Večjim naročnikom dostavljamo led vsako jutro na dom.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanški in trboveljski
premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava:

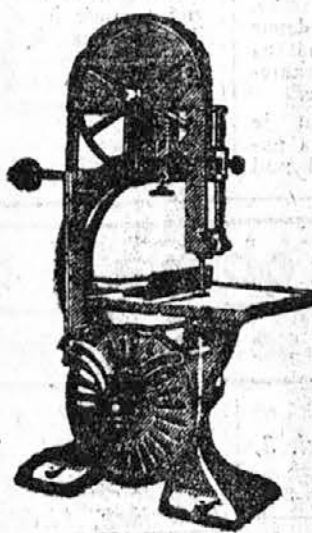
Prima čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslovi: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 16.

Zahtevajte
naše
ponudbe!

HAWO

Zahtevajte
naše
ponudbe!

Jarmeniki za žage z močno učinkovitostjo. Kompletne naprave za žage. Stroji za vso lesno industrijo.

HAESSLER & WOLF

Wien I., Bauernmarkt Nr 24

Brzjavni naslov: Haesslerwolf, Wien.

FILIJALKE IN LASTNA ZASTOPSTVA:
GRAZ, PRAGA, BUDAPEST, CHEMNITZ.

Med. univ.

Dr. Rudolf Zaletel

bo začel ordinirati v torek dne 23. maja redno vsaki dan od 9—11 ure dopoldne in od 2—4 ure popoldne na Sv. Petra cesti št. 5/II nadstropje desno.

Urar Ed. Škopek

Ljubljana, Blestni trg št. 8.
Velika zaloga ur, zlatarstva, srebrnine in optike. — Popravila se izvršujejo strokovno in pod jamstvom.
Cene nizke.

Lisičje kože

in kože divjačine sprejme v stroj, barvo in izdelavo

krznarstvo **ROT, Ljubljana, Gradišče 7**

kupuje kože divjačine po najvišjih cenah — Sprejema moderniziranje.

Največji davki, ki jih plačate, niso nastanejo, ako ne gledate na to, kje nakupujete. Zgubite denar in imate poleg tega večkrat še slabo. Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke H. Suttner (Imetnik Henri Maire) v Ljubljani, Mestni trg št. 8. Ta Vam svetuje različne dobre ure, specialne znamke „IKO“ iz lastne tvornice v Švicarski, kakor tudi druge dobre ure, zapestne ure, svetilne in stenske ure, verižne, prstane, zapestnice, uhane, namizno orodje, kristalne in birmanske darila in vso drugo zlatarstvo in srebrnino. Pa tudi potrebne predmete, kakor n. pr. škarje, nože, brizge, lasenice in brizgalne stroje, stekloceze, dize za tobak, svatlce in smodke, natičaste in denarice kupite dobro in ceno pri tvrdki.

H. Suttner (Imetnik Henri Maire) v Ljubljani št. 8.

Parna žaga **FRAN RAVNIKAR**

mestni tesarski mojster
LJUBLJANA :: Linhartova ulica št. 25
kupi po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

ODLIKOVANA TVORNICA

„MARASKINA“

I FINIH LIKERA

G. S. MATAVULJ

KR. DVORSKI LIFERANT

ŠIBENIK, DALMACIJA.

Brzjavi: DISTELERIJA.

Najboljše sredstvo zoper stenice in drugi mrčes je

„MORANA“

„MORANA“ temeljito uničuje stenice in njihovo zalego. Naroča se pri **Mar. Skrinjar, Trst, Via P. Castaldi 4/I.** Pri večjih naročilih, popust trgovcem rabat.

Išče se

ZASTOPNIK za JUGOSLAVIJO. Ponudbe direktno na zgornji naslov.

TRANSJUGO, d. d.

ZAGREB

3 Mazuraničev trg 3 ::
Brzjavi: TRANSJUGO,
27—60 Telefon 27—60

PODRUŽNICE:

BEOGRAD, Reljina ul. 2.

IZPOSTAVE:

OSIJEK, Široka ul. 8.

SUBOTICA kod Pluković I drug

I SKOPLJE.

Dobavlja

naiceneie

traverse, železo, žblje,

apno, cement, gips,

trstiko, žico, deske in

ves gradbeni material.

Žice in kabli za električne spoje, cevi in gumijevi trakovi za izoliranje,

žice za dinamo,

železne žice in cevi (Urahtseile).

Najboljše gumijeve cevi za perenospora - brizgalne iz svetske tvornice

Felten & Guilleaume, Wien, Budapest itd.

nudi po tovarniških cenah iz svojega bogatega skladišča v ZAGREBU.

GLAVNO ZASTOPSTVO:

ORBIS d. d., Zagreb, Paromlinska c. 1.

Telefon: 10 ali 12—30. • • • • • Tigr.: ORBIS.

Iščejo se agenti za provincijo.

Nov kašipot za
bolnike!

Spisal sem knjigo, da z njo pokažem milijonom bolnikov edino možno pot k ozdravljenju. Ta svet ne stane niti vinarja ter ga pošljem vsakomur, ki se čuti bolnega, narazpoloženega ali obupanega — zastoj. Ta knjiga je produkt 50 letnih študij in 50 letnih izkušenj, ter vsebuje zelo mnogo praktičnih slučajev in dovolj dokazov prvih učencev.

Kdor se hoče rešiti

nej se ravna po mojih načelih, ki so pomagali že tisočim in tisočim, najsi so nastale te bolezni v sled skrb, prenapornosti ali

lahkomiselnosti in nezmernosti.

Vsem tlačenim in dela nezmožnim brez samostojne energije pokažem pravo pot za okrevanje živčnobolnih, fizično in duševno šibkih, glavobola in drugih bolezni. — Pišite še danes dopisnico in zahtevajte zastoj, franko

moj kašipot.

Dopisnico naslovite na:

E. PASTERNAK, BERLIN NO., Michaelkirchplatz 13.

Oblačilnica za Slovenijo, r. z. z o. z. v Ljubljani.

en gros — Zadržna centrala za manufakture — en detail

I Zgolj prvovrstni češki in angleški izdelki I

Skladišče v „KRESIJI“, Lingarjeva ulica 1, prvo nadstropje.

Prodajalna na drobno v Stritarjevi ulici št. 5.

Podružnica v SOMBORU (Bačka), Aleksandrova ulica št. 11.

Upoštevalte pri nakupih! • • • • • Upoštevalte pri nakupih!

Prva odlikovana Dalmatinska Parna Destilarija
V. MORPURGO, SPLIT

Nagradjena na svim izložbama največim odlikovanjima.

Rakije svake vrsti — Svetski „Maraschino“ — Ekstrakt od Maraske — Ekstrakt od Charry-Brandy — Cognac P. Medicinal, prvovrstni produkt — Cognac Dalmatia vieux, objubljena marka — Cremes doubles, likeri izvanredne fine — Svakovrsni najfiniji likeri — Esencije od punča — Sirupi od voća — Limunade.

Cenik na zahtev! • • • • • Cenik na zahtev!